Prospectie

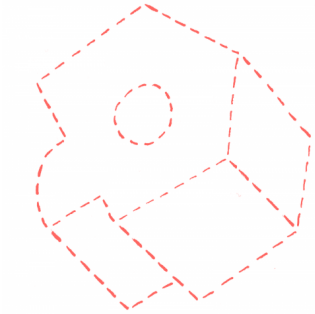

De Brusselse voorbeelden die in deze Gids geïllustreerd worden, situeren zich in het stedelijk weefsel dat gevormd werd tijdens de verschillende opeenvolgende verstedelijkingsfases op het einde van de negentiende eeuw en in het begin van de twintigste eeuw.

Het gaat om voorbeelden die met het vocabularium van de traditionele stad benoemd kunnen worden: lokale en gewestelijke pleinen, boulevards, straten, enzovoort. Ze zijn kenmerkend voor publieke ruimtes in de stad , omringd door gebouwen of huizen en dragen bij tot de definitie en animatie ervan.

De voorbeelden werden gekozen omwille van hun voorbeeldig karakter op vlak van het proces en de ruimtelijke resultaten. Het zijn eveneens types van publieke ruimtes die aanwezig zijn in de meeste Brusselse gemeentes. In deze zin bezitten ze een bepaalde voorbeeld- en reproduceerbaarheidsdimensie.

Het is echter niet de bedoeling om de diversiteit van Brusselse publieke ruimtes tot deze voorbeelden te beperken. De auteurs van dit werk zijn er zich ten volle van bewust dat de verstedelijking van Brussel in de loop van de twintigste eeuw heeft geleid tot het ontstaan van nieuwe types, meer nog, tot nieuwe varianten en inrichtingsvormen die eveneens een potentieel bezitten.
Zo zijn er de Brusselse tuinwijken, de publieke ruimtes in de woonwijken van de tweede kroon, de publieke ruimtes rond de economische activiteitenpolen of de publieke ruimtes van de modernistsiche woonensembles van de jaren ’60 en ’70.

Door de recente ontwikkeling van nieuwe wijken op oude braakliggende terreinen in de stad, is het ook mogelijk om de inrichtingsparadigma’s van straten, pleinen, enzovoort te herzien en nieuwe inrichtingen te bedenken die vanaf het ontwerp maatschappelijke -en milieubekommernissen (waterbeheer, innoverend delen van openbare ruimten, enz.) integreren.

Toch denken we dat de goede praktijken voor deze categorieën ook buiten de grenzen van het Brusselse grondgebied moeten gezocht worden.
Doordat Brussel een relatief klein oppervlakte beslaat en de inrichtingsprioriteiten voornamelijk op mobiliteit en het stadsvernieuwingsbeleid gericht zijn, zijn de goede praktijken beperkt en kan het voorbeeldig karakter van bepaalde inrichtingen in geen geval worden aangetoond op basis van de streefdoelen die in deze gids naar voren worden geschoven.

Niet ver van Brussel echter, zijn er interessante projecten die nuttige referenties kunnen vormen om te bestuderen op conceptueel niveau.

Spoelberchplein, Machelen (BH : Gemeente Machelen – ONT : Maxwan architects)
Type :Voorplein

In Machelen hebben de architecten-stadsontwerpers van Maxwan de publieke ruimte van een verkaveling herzien die gekenmerkt werd door een weinig gestructureerd woonweefsel met lage dichtheid, door er een gedeelde landschappelijke inrichting te realiseren waarbij het monopolie van de auto in de publieke ruimte wijkt voor de actieve modi.

Project IGLO, Antwerpen (BH : Ville d'Anvers – ONT : Technum)
Type : Straat

In Antwerpen creëerden de stadsontwerpers van Technum in het kader van het stadsproject IGLO (InterGenerationeel Project LinkerOever), een gestructureerde stadspromenade door de publieke ruimte op eehn hiërarchische wijze in te richten in een moderne maas van de Linkeroever-wijk, een wijk die gekenmerkt wordt door een stedenbouw van hoogbouw. Deze rechtlijnige stadspromenade introduceert een hiërarchie en wordt het bevoorrechte verplaatsingsmedium voor de actieve modi. Ze bedient ook een reeks nieuwe publieke voorzieningen die zich erlangs bevinden.

Nieuw Zuid, Antwerpen (BH : Ville d'Anvers – ONT : Bas Smets)
Type : Straat

Eveneens in Antwerpen richt de Brusselse landschapsarchitect Bas Smets, in het kader van de nieuwe woonwijk Antwerpen-Nieuw Zuid, een netwerk van openbare ruimtes in dat het stratennet van de nieuwe wijk bedient. De publieke ruimtes zijn vooral ingericht met het oog op de actieve modi – er is wel een beperkt gebruik van de auto toegestaan.

IMEC, Leuven (BH : IMEC – ONT : BUUR)
Type : Kruising

In Leuven stellen de stedenbouwkundigen van BUUR, in het kader van de inplanting van de nieuwe IMEC-incubator, voor om de configuratie van de verkeersinfrastructuur aan te passen en haar toegankelijker te maken voor de actieve modi. Ze richtten een stedelijke en landschappelijke publieke ruimte in aan de voet van het nieuwe gebouw om het te verankeren in het geheel van het activiteitenpark Arenberg.

Referenties

BUUR

IMEC

- **Plaats:** Ville de Louvain
- **Architect:** BUUR
- **Opdrachtgever:** IMEC

Bureau Bas Smets

Nieuw Zuid

- **Plaats:** Anvers
- **Architect:** Bas Smets
- **Opdrachtgever:** Ville d'Anvers

Filip Dujardin

Project IGLO

- **Plaats:** Anvers
- **Architect:** Technum
- **Opdrachtgever:** Ville d'Anvers

Maxwan Architects

Spoelberchplein

- **Plaats:** Malines
- **Architect:** Maxwan architects
- **Opdrachtgever:** Commune de Malines